

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 24 Pž-2598/2019-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Gorane Aralice Martinović, predsjednice vijeća, Kamelije Parać, sutkinje izvjestiteljice i Maje Bilandžić, članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: Stečajna masa iza M-PROFIL d.o.o. u stečaju, Zabok, Prilaz dr. Franje Tuđmana 11, OIB 72774354623, kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici iz Odvjetničkog društva Ilić, Orehovec i partneri iz Zagreba, Smičiklasova 18, protiv 1. tuženika FERROSTIL MONT d.o.o. Zagreb, Zadarska 77, OIB 72333026791, 2. tuženika STEČAJNA MASA M-PROFIL GRAĐENJE d.o.o. Jakuševac Zabočki, (Grad Zabok) Jakuševac Zabočki 23, OIB 34780593095, oboje zastupani po punomoćniku Ivanu Kaporu, odvjetniku u Zagrebu, Zadarska 77, 3. tuženika AD PLASTIK d.d. Solin, Matoševa ulica 8, OIB 48351740621, radi pobijanja pravnih radnji i utvrđenja ništetnosti, odnosno utvrđenja osnovanosti osporene tražbine, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-2178/2015 od 10. siječnja 2018., u sjednici vijeća održanoj 18. ožujka 2021.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se tužiteljeva žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-2178/2015 od 10. siječnja 2018. u točkama I., II., III., i V. njene izreke.

II. Odbija se kao neosnovan zahtjev trećetuženika da mu tužitelj naknadi trošak odgovora na žalbu u iznosu od 74.375,00 kn.

Obrazloženje

Presudom poslovni broj P-2178/2015 od 10. siječnja 2018. Trgovački sud u Zagrebu odbijeni su kao neosnovani tužbeni i alternativni tužbeni zahtjev koji glase:

„I. Tužbeni zahtjev:

"1. Utvrđuje se da je bez pravnog učinka prema stečajnoj masi Ugovor o cesiji, sklopljen između tužitelja trgovačkog društva M-PROFIL d.o.o. u stečaju, sa sjedištem u Zaboku, Prilaz dr. Franje Tuđmana 11, upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem MBS:080000127, OIB:02586214731, kao cedenta te I-tuženika trgovačko društvo FERROSTIL MONT d.o.o. iz Zagreba, Zadarska 77, upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu MBS.080784014, OIB:72333026791 – kao cesusa, II-tuženika trgovačkog društva M-PROFIL GRAĐENJE d.o.o. u stečaju, sa sjedištem u Jakuševcu

Zabočkom (Grad Zabok) Jakuševac Zabočki 23, upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu MBS:080734054, OIB:34780593095, kao cedenta, te III-tuženika trgovačko društvo AD PLASTIK d.d. sa sjedištem u Solinu, Matoševa ulica 8, upisna u sudski registar Trgovačkog suda u Splitu pod MBS:060007090, OIB: 48351740621 – kao cesionara – od dana 16.01.2012. , a predmetom kojeg Ugovora je namirenje međusobnih tražbina u iznosu od 5.000.000,00 kn.

2. Utvrđuje se da je bez pravnog učinka prema stečajnom masi Ugovor o cesiji sklopljen između tužitelja trgovačkog društva M-PROFIL d.o.o. u stečaju, sa sjedištem u Zaboku, Prilaz dr. Franje Tuđmana 11, upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem MBS:080000127, OIB:02586214731, kao cedenta te I-tuženika trgovačko društvo FERROSTIL MONT d.o.o. iz Zagreba, Zadarska 77, upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu MBS:080784014, OIB:72333026791 – kao cesusa, II-tuženika trgovačkog društva M-PROFIL GRAĐNJE d.o.o. u stečaju, sa sjedištem u Jakuševcu Zabočkom (Grad Zabok) Jakuševac Zabočki 23, upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu MBS:080734054, OIB:34780593095, kao cedenta, te III-tuženika trgovačko društvo AD PLASTIK d.d. sa sjedištem u Solinu, Matoševa ulica 8, upisna u sudski registar Trgovačkog suda u Splitu pod MBS:060007090, OIB: 48351740621 – kao cesionara- od dana 30.01. 2012., a predmet kojeg Ugovora je namirenje međusobnih potraživanja u iznosu od 1.500.000,00 kn.

3. III-tuženik AD PLASTIK d.d. Solin dužan je vratiti u stečajnu masu tužitelja sve imovinske koristi koje je stekao temeljem Ugovora o cesiji od 16.01.2012. i 30.01.2012. , odnosno isplatiti tužitelju iznos od 6.500.000,00 kn uvećan za zakonske zatezne kamate prema stopi koja se određuje za svako polugodište u visini eskontne stope HNB-a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećane za 8%-tnih poena do 31.07. 2015. , a od 01.08. 2015. po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 5%-tnih poena, a koje teku:

- na iznos od 5.000.000,00 kn od dana 16.01.2012. do isplate;
- na iznos od 1.500.000,00 km od 30.01.2012. do isplate,

i sve u roku 8 dana.

4. Utvrđuje se da je osnovana tražbina tužitelja u stečajnom postupku nad I-tuženikom FERROSTIL MONT d.o.o., na ime troškova parničnog postupka u iznosu od 117.000,00 kn.

5. Nalaže se tuženicima da tužitelju naknade prouzročeni parnični trošak uvećan za zakonske zatezne kamate po važećoj zakonskoj stopi, sve u roku 8 dana.

II. Alternativni tužbeni zahtjev:

1. Utvrđuje se da je Ugovor o cesiji, sklopljen između tužitelja trgovačkog društva M-PROFIL d.o.o. u stečaju, sa sjedištem u Zaboku, Prilaz dr. Franje Tuđmana 11, upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem MBS:080000127, OIB:02586214731, kao cedenta te I-tuženika trgovačko društvo FERROSTIL MONT d.o.o. iz Zagreba, Zadarska 77, upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu MBS:080784014, OIB:72333026791 – kao cesusa, II-tuženika trgovačkog društva M-PROFIL GRAĐNJE d.o.o. u stečaju, sa sjedištem u Jakuševcu Zabočkom (Grad Zabok) Jakuševac Zabočki 23, upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu MBS:080734054, OIB:34780593095, kao cedenta, te III-tuženika trgovačko društvo AD PLASTIK d.d. sa sjedištem u Solinu, Matoševa ulica 8, upisna u sudski registar Trgovačkog suda u Splitu pod MBS:060007090, OIB: 48351740621 – kao cesionara – od dana 16.01.2012. , a predmetom kojeg Ugovora je namirenje međusobnih tražbina u iznosu od 5.000.000,00 kn – ništetan.

2. Utvrđuje se da je Ugovor o cesiji sklopljen između tužitelja trgovačkog društva M-PROFIL d.o.o. u stečaju, sa sjedištem u Zaboku, Prilaz dr. Franje Tuđmana 11, upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem MBS:080000127, OIB:02586214731, kao cedenta te I-tuženika trgovačko društvo FERROSTIL MONT d.o.o. iz Zagreba, Zadarska 77, upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu MBS:080784014, OIB:72333026791 – kao cesusa, II-tuženika trgovačkog društva M-PROFIL GRAĐNJE d.o.o. u stečaju, sa sjedištem u Jakuševcu Zabočkom (Grad Zabok) Jakuševac Zabočki 23, upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu MBS:080734054, OIB:34780593095, kao cedenta, te III-tuženika trgovačko društvo AD PLASTIK d.d. sa sjedištem u Solinu, Matoševa ulica 8, upisna u sudski registar Trgovačkog suda u Splitu pod MBS:060007090, OIB: 48351740621 – kao cesionara- od dana 30.01. 2012. , a predmet kojeg Ugovora je namirenje međusobnih potraživanja u iznosu od 1.500.000,00 kn – ništetan.

3. Nalaže se tuženicima solidarno ispuniti tužitelju obavezu na način da se naloži III-tuženiku AD PLASTIK d.d Solin da isplati tužitelju iznos od 6.500.000,00 kn uvećan za zakonske zatezne kamate koje teku:

- na iznos od 5.000.000,00 kn od dana 16.01.2012. do isplate;
 - na iznos od 1.500.000,00 km od 30.01.2012. do isplate,
- i sve u roku 8 dana.

4. Utvrđuje se da je osnovana tražbina tužitelja u iznosu od 6.500.000,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom u ukupnom iznosu od 4.061.375,01 kn (kamata obračunata na 5.000.000,00 kn od 16.01.2012. a na 1.500.000,00 kn od 30.01.2012. do 08.07.2016.) - kao vjerovnika II-tuženika FERROSTIL MONT d.o.o. Zagreb i za iznos od 117.000,00 kn troškova parničnog postupka.

5. Utvrđuje se da je osnovana tražbina tužitelja kao vjerovnika II-višeg isplatnog reda u iznosu od 6.500.000,00 kn uvećano za zakonsku zateznu kamatu koja teče:

- na iznos od 5.000.000,00 kn od dana 16.01.2012. do 08.07.2013.;
 - na iznos od 1.500.000,00 km od 30.01.2012. do 08.07.2013.,
- prema Stečajnoj masi iza M-Profil d.o.o. u stečaju.

III. Tužitelj je dužan I i II-tuženiku naknaditi parnični trošak u iznosu od 469.375,00 kn, u roku 8 dana pod prijetnjom ovrhe.

IV. I i II- tuženik odbijaju se sa daljnjim zahtjevom za parnični trošak u iznosu od 219.062,50 kn.

V. Tužitelj je dužan III-tuženiku naknaditi parnični trošak u iznosu od 503.242,20 kn, u roku 8 dana pod prijetnjom ovrhe.

VI. III-tuženik se odbija sa viškom zahtjeva za trošak od 146.250,00 kn.“

Presudu žalbom pobija pravni prednik tužitelja iz čijeg sadržaja proizlazi da je pobija u dijelu u kojem nije uspio u sporu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenoga činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

Predlaže da ovaj žalbeni sud ukine presudu u pobijanom dijelu i vrati predmet prvostupanjskom sudu na ponovnog suđenje.

Trećetuženik u odgovoru na žalbu navodi da je neosnovana i predlaže da ovaj sud potvrdi prvostupanjsku presudu uz naknadu troška odgovora na žalbu u iznosu od 74.375,00 kn.

Žalba nije osnovana.

Nakon što je ispitao presudu u pobijanim dijelovima u granicama razloga navedenih u žalbi sukladno odredbi čl. 365. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19; dalje: ZPP) i pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava (čl. 356. ZPP-a), ovaj sud nalazi da je kod donošenja presude prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo ali da je pravilnom primjenom materijalnog prava trebalo jednako odlučiti o tužbenom zahtjevu.

Predmet spora je pobijanje pravne radnje pravnog prednika tužitelja kao stečajnog dužnika i to Ugovora o cesiji sklopljenog tijekom drugog mjeseca prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, u vrijeme kada je on bio nesposoban za plaćanje te povrat imovinskih koristi stečenih tom radnjom, dok je predmet eventualno kumuliranog tužbenog zahtjeva utvrđenje ništetnosti te pravne radnje i povrat onoga što je na temelju nje stečeno.

Nije sporno između stranaka da je nad tužiteljem otvoren stečajni postupak pod poslovnim brojem St-338/2012 dana 9. srpnja 2012. na temelju prijedloga podnesenog sudu 8. ožujka 2012. Iz obrazloženja o otvaranju stečajnog postupka navedeno je da je prema podacima FINA-e od 3. svibnja 2012. račun stečajnog dužnika bio blokiran 147 dana u iznosu od 80.814.666,80 kn.

Nije sporno da je stečajni sudac zaključkom od 25. ožujka 2013. dao odobrenje stečajnom upravitelju za podnošenje tužbe za pobijanje pravnih radnji - Ugovora o cesiji od 16. siječnja 2012. i 30. siječnja 2012.

Između stranaka nije sporno sklapanje Ugovora o cesiji, već je sporno je li pravni prednik tužitelja u vrijeme njegovog sklapanja bio nesposoban za plaćanje, je li na temelju Ugovora došlo do umanjenja stečajne mase, odnosno oštećenja svih ili pogodovanja nekih stečajnih vjerovnika, jesu li tuženici Ferrostil mont d.o.o. i AD PLASTIK d.d. Solin pasivno legitimirani te ako jesu, jesu li u vrijeme sklapanja Ugovora znali da je pravni prednik tužitelja nesposoban za plaćanje, odnosno za eventualnu njegovu namjeru za oštećenjem svojih vjerovnika. U odnosu na eventualno kumulirani tužbeni zahtjev sporno je mogu li se Ugovori smatrati ništetnim.

Sukladno čl. 127. st. 1. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj: 44/96, 161/98, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12 i 45/13; dalje u tekstu: SZ), pravne radnje poduzete prije otvaranja stečajnoga postupka kojima se remeti ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika (oštećenje vjerovnika), odnosno kojima se pojedini stečajni vjerovnici stavljaju u povoljniji položaj (pogodovanje vjerovnika), stečajni upravitelj u ime stečajnoga dužnika i stečajni vjerovnici mogu pobijati u skladu s odredbama ovoga Zakona. S pravnom radnjom izjednačeno je i propuštanje zbog kojeg je stečajni dužnik izgubio kakvo pravo ili kojim su protiv njega imovinskopravni zahtjevi bili zasnovani, održani ili osigurani.

Tijekom postupka utvrđene su slijedeće činjenice:

- da su ugovori o cesiji, koji su tekstualno i sadržajno isti osim što je izmijenjen iznos koji se ugovorom ustupa, zaključeni između: prvotuženika Ferrostil monta d.o.o. Zagreb, kao dužnika (cesus), tužitelja M-profil d.o.o. Zabok kao ustupatelja (cedent), drugotuženika M-profil građenje d.o.o. kao ustupatelja 1 (cedent 1) i trećetuženika AD-plastik d.d. Solin kao

preuzimatelja (cesionara) i to dana 16. siječnja 2012. na iznos od 5.000.000,00 kn i 30. siječnja 2012. na iznos od 1.500.000,00 kn,

- da je u članku 1. navedeno da stranke reguliraju prava i obveze radi namirenja međusobnih potraživanja u iznosu od 5.000.000,00 kn, odnosno 1.500.000,00 kn na način da: cedent ima potraživanja od cesusa po osnovi povrata pozajmice, cedent 1 ima potraživanje od cedenta po osnovu povrata pozajmice, a cesionar ima potraživanje od cedenta 1 po Ugovoru o kratkoročnom zajmu od 7. prosinca 2011., odnosno u drugom Ugovoru o cesiji navedeno da se radi o Ugovoru o kratkoročnom zajmu od 7. prosinca 2011. i 22. prosinca 2011.,

- da su ugovori o kratkoročnom zajmu od 7. prosinca 2011. i 22. prosinca 2011. zaključeni između trećetuženika AD plastik d.d. Solin, kao zajmodavca, i prednika drugotuženika M-profil građenje kao zajmoprimca, zastupan po članu uprave Zdravku Valecu, a po kojima AD plastik odobrava zajam zajmoprimcu u iznosu od 5.000.000,00 kn i uz obračun redovne fiksne kamate, a po drugom Ugovoru – zajam od 1.500.000,00 kn, sa rokom vraćanja 1. veljače 2012.,

- da je prvotuženik Ferrostil mont isplatio iznose iz Ugovora o cesiji trećetuženiku AD plastik dana 16. siječnja 2012.

Prije svega, valja naglasiti da se tužba za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika podnosi protiv osobe prema kojoj je pobijana pravna radnja poduzeta (čl. 141. st. 3. SZ-a), što znači protiv one osobe koja je na temelju pobijane pravne radnje nešto stekla, jer je smisao pobijanja povećanje stečajne mase, što znači povrat stečenih imovinskih koristi ili onemogućavanje njihova stjecanja, a cesus ništa ne stječe na temelju ugovora o cesiji, u odnosu na njega se mijenja samo osoba vjerovnika, dok je cesionar taj čija se imovinska masa takvim ugovorom povećava, pa je, u slučaju kada se pobija ugovor o cesiji, cesionar taj koji je pasivno legitimiran.

Upravo suprotno zaključku prvostupanskog suda, iz provedenog dokaznog postupka proizlazi da je postojalo potraživanje tužitelja (cedenta) prema prvotuženiku (cesusu), da drugotuženik (cedent 1) ima potraživanje prema tužitelju (cedenta) po osnovi povrata pozajmice jer je prednik drugotuženika M-profil građenje bio primatelj pozajmice od trećetuženika AD plastik.

Stranke ugovora o cesiji su cedent (vjerovnik koji ustupa tražbinu) i cesionar (treća osoba kojoj se ustupa tražbina), dok je cesus (dužnik) izvan tog ugovornog odnosa, s obzirom da njegov pristanak nije potreban za ustup tražbine, izuzev u situaciji kada su prethodnim ugovorom cedent i cesus ugovorili da cedent neće moći prenijeti tražbinu koju ima prema cesusu na drugoga ili da ju neće moći prenijeti bez njegova pristanka (čl. 80. i čl. 82. st. 1. Zakona o obveznim odnosima „Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15; dalje: ZOO).

Dakle, prvotuženik, koji je u svim ugovorima u cesiji označen kao cesus, nije na temelju pobijanih ugovora ništa stekao, a niti je njegov pristanak bio potreban za sklapanje tih ugovora pa isti nije pasivno legitimiran u ovom postupku, dok je irelevantno je li on u nekim drugim pravnim odnosima s tužiteljem bio njegov vjerovnik, jer ti pravni odnosi nisu predmet ovog postupka, niti je relevantno da li je on znao za tužiteljevu eventualnu nesposobnost za plaćanje u trenutku poduzimanja pobijanog ugovora o cesiji.

Slijedom navedenog, tužbeni zahtjev usmjeren prema prvotuženiku za utvrđenje da je bez pravnog učinka pobijani Ugovor o cesiji je neosnovan zbog promašene pasivne legitimacije.

Nadalje, u odnosu na drugo i trećetuženika valjalo je ispitati postojanje općih i posebnih pretpostavki za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika.

Cilj pobijanja jest povećanje mogućnosti namirenja ukupnosti stečajnih vjerovnika.

Iz pregleda imovine i obveza stečajnog dužnika - tužitelja, sačinjenog od strane stečajne upraviteljice 8. listopada 2012., proizlazi da je imovina tužitelja procijenjena na iznos od 77.282.634,13 kn, a da tražbine stečajnih vjerovnika I. i II. višeg isplatnog reda iznose 203.705.235,21 kn, s time da tražbine razlučnih vjerovnika iznose 94.108.103,65 kn, iz čega proizlazi da stečajna masa nije dostatna za podmirenje tražbina stečajnih vjerovnika pa bi se povratom imovinskih koristi koje je trećetuženik stekao na temelju pobijanog Ugovora o cesiji, sklopljenog prije otvaranja stečajnog postupka nad tužiteljem, omogućilo bolje namirenje stečajnih vjerovnika, slijedom čega bi, uzimajući u obzir samo te okolnosti, bila ispunjena opća pretpostavka za pobijanje.

Odredbom čl. 1. Ugovora o cesiji određeno je da cedent (tužitelj) ima tražbinu prema cesusu (prvotuženiku) po osnovi pozajmice, da cedent 1 (drugotuženik) ima tražbinu prema cedentu (tužitelju) po osnovi pozajmice te da cesionar (trećetuženik) ima tražbinu prema cedentu 1 (drugotuženiku) po osnovi Ugovora o kratkoročnom zajmu od 7. prosinca 2011. i 22. prosinca 2011.

Pobijani Ugovori o cesiji se, dakle, sadržajno sastoje od dva ugovora o cesiji, prvog u kojemu je ustupatelj tražbine (cedent) tužitelj, a primatelj tražbine (cesionar) drugotuženik te drugog u kojemu je ustupatelj te iste tražbine (cedent) drugotuženik, a primatelj tražbine (cesionar) trećetuženik, slijedom čega je drugotuženik protivnik pobijanja, a trećetuženik je u pogledu tražbine koja se ustupa singularni sukcesor drugotuženika.

Tužitelj smatra da je pobijani Ugovor o cesiji inkongruentna pravna radnja pa da se pod tim posebnim pretpostavkama treba promatrati dopustivost njegova pobijanja.

Inkongruentno namirenje uređeno je odredbom čl. 129. SZ-a prema kojoj se pravna radnja kojom se jednom stečajnom vjerovniku daje ili omogućava osiguranje ili namirenje, koje on nije imao pravo zahtijevati ili nije imao pravo zahtijevati na taj način ili u to vrijeme, može pobijati ako je poduzeta u posljednjem mjesecu prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili nakon toga ili ako je poduzeta tijekom trećega ili drugoga mjeseca prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka, a dužnik je u to vrijeme bio nesposoban za plaćanje ili ako je radnja poduzeta tijekom trećega ili drugoga mjeseca prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka, a vjerovnik je u vrijeme njena poduzimanja znao da se njome oštećuju stečajni vjerovnici (stavak 1.).

Iz Ugovora o cesiji proizlazi da drugotuženik ima prema tužitelju tražbinu po osnovi povrata pozajmice te da se ta tražbina namiruje ustupom tražbine koju tužitelj ima prema prvotuženiku po osnovi povrata pozajmice.

Predmetni Ugovori o cesiji sklopljeni su 16. siječnja 2012. i 30. siječnja 2012., dok je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad tužiteljem podnesen 8. ožujka 2012., što znači da je pobijana pravna radnja poduzeta tijekom drugog mjeseca prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad tužiteljem.

Da je tužitelj u to vrijeme bio nesposoban za plaćanje proizlazi iz očevidnika insolventnosti Financijske agencije za tužitelja iz kojeg je vidljivo da je račun tužitelja bio u blokadi cijeli siječanj i veljaču 2011., skoro cijeli ožujak 2011., cijeli travanj, svibanj, lipanj i srpanj 2011., polovicu kolovoza 2011., skoro cijeli rujan 2011., cijeli listopad i studeni 2011., od 1. do 29. prosinca 2011., na dan 2. siječnja 2012. te od 4. do 31. siječnja 2012., cijelu veljaču, ožujak, travanj, svibanj i lipanj 2012., od 1. do 17. srpnja 2012., dok je od 26. srpnja 2012. pa na dalje u neprekidnoj blokadi.

Što se tiče znanja vjerovnika, drugotuženika, za navedenu nesposobnost za plaćanje tužitelja, ističe se da je odredbom čl. 128. st. 3. SZ-a određeno da će se smatrati da je vjerovnik znao za nesposobnost za plaćanje ili za prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka ako je znao ili je morao znati za okolnosti iz kojih se nužno moralo zaključiti da postoji nesposobnost za plaćanje ili da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka (čl. 128. st. 3. SZ-a).

Pored toga, za osobu koja je s dužnikom bila bliska u vrijeme poduzimanja radnje pretpostavlja se da je znala za nesposobnost za plaćanje ili prijedlog za otvaranje postupka (čl. 128. st. 4. SZ-a).

Bliskim osobama dužnika pravne osobe u smislu Stečajnog zakona smatraju se, između ostalog, osoba ili društvo koji zbog svoje položajno-pravne ili radno-ugovorne veze s dužnikom imaju priliku biti upoznati s gospodarskim položajem dužnika (čl. 136. st. 2. t. 2. SZ-a).

Iz dostavljenih povijesnih izvadaka iz sudskog registra za tužitelja i drugotuženika proizlazi da su osnivači – članovi društva drugotuženika Zdravko Valec i tužitelj, a Zdravko Valec bio je i direktor drugotuženika u spornom razdoblju, dok je jedini osnivač i član društva tužitelja Zdravko Valec te je isti u spornom razdoblju bio i direktor tužitelja.

Dakle, s obzirom da su tužitelj i drugotuženik u vrijeme poduzimanja pobijane pravne radnje imali istu fizičku osobu za direktora, da je ta ista fizička osoba bila i član društva svakoga od njih te da je i sam tužitelj član društva drugotuženika, to je evidentno da se drugotuženik smatra bliskom osobom tužitelja, u smislu odredbe čl. 136. st. 2. t. 2. SZ-a pa se za njega pretpostavlja da je u trenutku poduzimanja pobijanog pravnog posla znao za tužiteljevu nesposobnost za plaćanje, a drugotuženik, na kojemu je bio teret dokaza obaranja navedene predmnjeve, nije dokazao suprotno.

Stoga bi proizlazilo da su u odnosu na drugotuženika, vjerovnika tužitelja i protivnika pobijanja ispunjene posebne pretpostavke za pobijanje predmetnog Ugovora o cesiji.

Nadalje, odredbom čl. 143. st. 1. SZ-a određeno je da se pravna radnja može pobijati i protiv nasljednika ili drugog univerzalnog pravnog slijednika protivnika pobijanja, a protiv ostalih pravnih slijednika (tzv. singularnih pravnih slijednika) ako je pravni slijednik u

vrijeme stjecanja znao za okolnosti na kojima se zasniva pobožnost stjecanja njegova pravnog prednika ili ako je pravni slijednik u vrijeme stjecanja spadao u osobe koje su dužniku bliske, osim ako dokaže da u to vrijeme nije znao za okolnosti na kojima se zasniva pobožnost stjecanja njegova pravnog prednika ili ako je pravnom slijedniku ono što je stečeno ustupljeno bez naknade ili uz neznatnu naknadu (čl. 143. st. 2. SZ-a).

Stoga se zaključuje da će trećetuženik kao singularni pravni slijednik drugotuženika, biti dužan vratiti imovinsku korist koju je stekao temeljem pobijanog Ugovora o cesiji pod uvjetom da su ostvarene neke od pretpostavki iz odredbe čl. 143. st. 2. SZ-a.

Trećetuženik nije nikada bio tužitelju bliska osoba, u smislu odredbe čl. 136. st. 2. SZ-a, niti se može smatrati da je isti tražbinu prema prvotuženiku, koji je izvorno bio tužiteljev dužnik, stekao bez naknade ili uz neznatnu naknadu, s obzirom da je predmetnim ustupom tražbine podmirena tražbina koju je trećetuženik imao prema drugotuženiku po osnovi ugovora o kratkoročnom zajmu od 7. prosinca 2011. i 22. prosinca 2011.

Dakle, bilo je potrebno ocijeniti da li je trećetuženik u trenutku sklapanja pobijanog Ugovora o cesiji znao za okolnosti na kojima se zasniva pobožnost stjecanja njegova pravnog prednika, drugotuženika.

Valja napomenuti da u smislu pobijanog Ugovora o cesiji trećetuženik nije bio vjerovnik tužitelja, već drugotuženika.

Iz izvedenih dokaza proizlazi da trećetuženik u trenutku sklapanja pobijanih Ugovora o cesiji nije znao da je tužitelj bio nesposoban za plaćanje.

Naime, mogućnost trećetuženika da putem različitih internetskih servisa provjeri da li je račun tužitelja u blokadi, ne znači da je trećetuženik isto bio dužan učiniti prije sklapanja pobijanih Ugovora o cesiji.

Stoga, budući da u odnosu na trećetuženika nije dokazano da je znao da je tužitelj u vrijeme sklapanja pobijanih Ugovora o cesiji bio nesposoban za plaćanje, to nisu ostvarene pretpostavke iz odredbe čl. 143. st. 2. t. 1. SZ-a za povrat imovinske koristi u stečajnu masu.

Budući da su i radnja drugotuženika, u odnosu na kojeg su ostvarene posebne pretpostavke pobijanja i radnja trećetuženika, u odnosu na kojeg iste nisu ostvarene, poduzete istim pravnim poslom, da je trećetuženik, u konačnici stekao imovinsku korist koja je izašla iz stečajne mase pobijanim Ugovorima o cesiji, a da se njemu, zbog neispunjenja pretpostavki za pobijanje prema singularnim pravnim slijednicima protivnika pobijanja, ne može naložiti vraćanje te imovinske koristi, a smisao je pobijanja pravnih radnji po odredbama SZ-a da se otuđena imovinska korist vrati u stečajnu masu, to proizlazi da, zbog činjenice da nisu ostvarene pretpostavke za povrat ostvarene imovinske koristi, u ovom predmetu nije ispunjena opća pretpostavka za pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika, u smislu odredbe čl. 127. st. 1. SZ-a, slijedom čega je pravilnom primjenom navedene odredbe trebalo odbiti tužbeni zahtjev u cijelosti i u odnosu na drugo i trećetuženika.

Pravilno je prvostupanjski sud odbio i eventualno kumulirani tužbeni zahtjev iz razloga što predmetni ugovori o cesiji nisu protivni prisilnim propisima na način da zabrana njihova sklapanja postoji u odnosu na obje ugovorne strane.

Naime, odredbom čl. 14. st. 1. i 2. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“ broj: 91/10 i 112/12; dalje: ZPONS) određeno je da je obračunsko plaćanje namira međusobnih novčanih obveza i potraživanja između sudionika obračunskog plaćanja bez uporabe novčanih sredstava, a provodi se kompenzacijom, cesijom, asignacijom, preuzimanjem duga te drugim oblicima namire međusobnih novčanih obveza i potraživanja, a da poslovni subjekt ne smije obavljati obračunsko plaćanje ako u Jedinstvenom registru računa ima oznaku blokade računa, odnosno zabranu raspolaganja oročenim novčanim sredstvima.

Iz navedenog proizlazi da je podmirenje novčanih obveza cesijom bilo zabranjeno samo tužitelju, jer je u trenutku njegovog poduzimanja samo račun tužitelja bio u blokadi, a odredbom čl. 322. st. 2. ZOO-a određeno je da ako je sklapanje određenog ugovora zabranjeno samo jednoj strani, ugovor je valjan ako u zakonu nije što drugo predviđeno za određeni slučaj, a strana koja je povrijedila zakonsku zabranu snosit će odgovarajuće posljedice, slijedom čega predmetni pravni posao nije ništetan, već zbog povrede propisane zabrane postoji prekršajna odgovornost tužitelja, u smislu odredbe čl. 30. st. 1. t. 1. ZPONS-a.

Stoga razlozima svoje žalbe tužitelj nije doveo u sumnju zakonitost i pravilnost prvostupanjske presude.

Odluka o troškovima parničnog postupka, za koju tužitelj ne ističe posebne žalbene razloge, također je pravilna i zakonita, kako po osnovi (čl. 154. st. 1. ZPP-a) tako i po visini (čl. 155. ZPP-a).

Budući da tužitelj svojim žalbenim navodima nije doveo u pitanje pravilnost i zakonitost pobijane presude, valjalo je primjenom odredbe čl. 368. st. 2. ZPP-a odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu u pobijanim dijelovima.

Zahtjev trećetuženika za naknadu troška odgovora na žalbu odbijen je kao neosnovan jer nije bio, s obzirom na njegov sadržaj, u smislu čl. 155. ZPP-a potreban trošak.

Zagreb, 18. ožujka 2021.

Predsjednica vijeća
Gorana Aralica Martinović

Dokument je elektronički potpisan:

GORANA ARALICA
MARTINOVI

Vrijeme potpisivanja:

27-04-2021
11:08:31

DN:

C=HR

O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
2.5.4.97=#130D48523937333439333636353139

L=ZAGREB

S=ARALICA MARTINOVI

G=GORANA

CN=GORANA ARALICA MARTINOVI

Broj zapisa: eb2f8-6eb1f

Kontrolni broj: 0cd0b-6cf0a-e449b

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=GORANA ARALICA MARTINOVIĆ, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE
HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.